

ДОМАГАЮТЬСЯ СПРАВЕДЛИВОГО РОЗПОДІЛУ ПРАЦІ

ТІ, ЩО ПРАЦЮЮТЬ, ПОВИННІ ПОДІЛИТИСЯ ПРАЦЕЮ З БЕЗРОБІТНИМИ.

ЧИКАГО. — Комітет у справі заради безробітних, який допомагає президентам Губеру в його змаганнях ліквідувати безробіття, вислав до Вашингтону свій перший звіт, у якому домагається рівного розподілу праці між усіх працюючих.

У звіті кажуть, що працевластці зобов'язані тепер збільшити число працюючих. Вони повинні разом з робітниками виробити негайно такий план, який давав би їм зими працю як найбільшому числу безробітних. Всі робітники, які мали працю, повинні мати і в теперішніх обставинах. Хай менше людей працюють, але хай кожний працює і має можливість якогось заробітку.

Отсю вимогу пропонує Гери Гвілер, голова комітету. Волтерс Гіффорд, президентів той організації, яку покинув до життя президент Губер.

В НЬО-ЙОРКУ Є 160,000 БЕЗРОБІТНИХ БЕЗ ЗАСОБІВ ДО ЖИТТЯ.

НЬО-ЙОРК. — «Емердженті Окемпмента Реліф Коміті» подає, що в Ньо-Йорку є 160,000 безробітних, котрі вже вичерпали всі свої одиниці і не мають ніяких засобів до життя. Половина з тих безробітних є батьками родин.

ЗМЕНШИЛИ ПЛАТНІ В 221 ФАБРИКАХ.

ВАШИНГТОН. — Департамент праці оголошує, що від 15 серпня зменшено заробітні платні приблизно на 10%, у 221 фабриках. У той спосіб пообтяжено платні 20,739 робітників.

ВБИТО ДВОХ МАЙНЕРІВ ПІДЧАС ДЕМОНСТРАЦІЇ.

ЕСТИВЕН (Саскачеван, Канада). — Тут прийшло до кривавої сутички між поліцією і строювачами майнерів. Вбито двох страйкарів, двоє також ранено; ранено теж смертельно одну дівчину. Побито 12 полісменів.

Страйкарі відбули похід мимо заборони з боку майнерів. Це їм спричинило кровопролиття.

ЗАМКАЮТЬ БАНКИ.

БІНГТОН. — «Стейт Бенкінг Департамент» перебрав агенди місцевого банку «Ситизенс Трост Компані». Як причину подають спадок цінних паперів, які були зложені на забезпечення банку.

ПІЛАСКІ (Нью-Йорк). — Замкнено через брак грошей «Пілас Нешенел Бенк».

ПІТСБґ. — Замкнено «Пері Стейт Бенк» через те, що депозитори кинулися витягати гроші. Урядові банки заповняють, що депозиторами виплатити усі одиниці. Але наразі нема готівки.

ЧАРЛСТОН (Вест Вірджія). — «Ди Департамент оф Бенкінг» подає, що замкнув три стейтві банкі, а то «Ди Бенк оф Моргентау», «Ди Бенк оф Вестон» і «Ди Бенк оф Флемінгтон».

КУЛІДЖ ЗРОБИВ ВЕЛИКУ ПРИСЛУГУ ГУБЕРВІ.

ВАШИНГТОН. — Приятелі президента Губера називаючи задоволені з заяви вуйового президента Куліджа, в якій він заявив за поновну кандидатуру Губера на президента. Кажуть, що це дуже скріпить шанси Губера на повний вибір.

ЕПІСКОПАЛИ ЗІРВАЛИ З 123-ЛІТНЬОЮ ТРАДИЦІЄЮ.

ДЕНВЕР. — На конвенції єпископальної церкви прийнято вкінці обома палатами зміну канонів відносно подружжя. Вправді навіть у тій зміні нема згадки про розвід, але зазначено, що коли цивільна влада розв'язує якесь подружжя, а духовний суд визнає його неважним, тоді інтересовані можуть наново вступити в подружжя став і бути одружені в церкві так, як би ніколи не були подружені.

У той спосіб відступлено в єпископальній церкві від традиції, яка 123 роки не дозволяла на церковний шлюб для розведених.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЩИХ ПОЧТОВИХ ОПЛАТ.

ВАШИНГТОН. — Генеральний постмстер Бранв буда домагатися від наступного конгресу ухвалення підвищити почтових оплат. Він каже, що коли піднесуть належитість на почтові пересилки першої класи з 2 центів на 3, тоді прихід збільшиться на \$135,000,000, з чого буде можна покрити почтовий дефіцит, який виносить \$100,000,000.

ДЕМОКРАТИ СКРІПЛЯЮТ СВОЮ ПОЗИЦІЮ В КОНГРЕСІ.

СЕДАЛІЯ (Міаурі). — Роберт Д. Джансон, демократ, з'їзав вибраний конгресменом на місце помершого Джана Палмера, републіканця.

Супроти цього конгрес буда тепер поділений на дві рівні частини. Републіканці й демократи мали рівне число заступників. Поза ними є ще один фармерський заступник, котрий є формально рішенням чинником, бо може перейти при голосуванні побіду, на яку захоче сторону.

«ЛІКАРІ ЗАБОРОНИЛИ ЙОМУ ГОВОРИТИ»...

27. серпня переїздив через Варшаву в дорозі до Бердіна польський комісар закордонних справ, Ліванов. На дорозі привітав Ліванова в імені польського міністерства закордонних справ шеф секретаріату, Матушевський, і члени польського посольства в Варшаві під проводом Овсенка. Увесь час Ліванов не виходив з вагону, а говорив з Овсенком. Журналісти спитали Ліванова, яка його думка про польське пропозицію в справі пакту про неагресію. Ліванов відповів, що лікарі заборонили йому говорити. На запит, як порозумівається в Берліні з міністром Курціоном, відповів Ліванов, що насамеред порадяться визначні німецькі професори медицини.

КАТ ВИКОНАВ СМЕРТНИЙ ПРИСУД У САМБОРІ.

Як ми вже повідомляли, президент Польщі не помилував Федька Кавальця, засудженого на смерть за вбивство свого вуйка Шаткевича. В п'ятницю, 28. серпня, в 6. го ранку, відбулася екакуція на повір'ю в'язниці в Самборі. Повісив його кат Мацейовський, який приїхав був із Варшави. Кат після виконання присуду кинув свої білі рукавички в труну. Кавалець прийняв був оголошення присуду спокійно, просив лише, щоб йому дали зв'язки та питався кілька разів про свою жінку, одначе її не було.

ЗРУЙНОВАНИЙ КУПЕЦЬ КАЗАВ СЕБЕ ЗАСТРІПТИ.

У Лодзі в поліції зголосився купець Зенігер, і сказав, що безробітний Володарчик шантажує його під загрозою смерті. Арештований Володарчик пояснив це так, що Зенігер дав йому був 500 злот. і револьвер, щоб застрівляти його. Кавав, що Володарчик заробить собі гроші і нічого йому не буде, бо в його хаті нема нікого, його родина на літницю. По тих словах Зенігер відвернувся та кавав стріляти. Володарчик узяв тоді гроші й револьвер і втік. Виявилося, що Зенігер хотів, щоб Володарчик убив його, бо він фінансово зруйнований і хотів родині заплатити 105 тисяч злотих за аскурації. Коли Володарчик не убив його, Зенігер боявся, що Володарчик може повідомити про все поліцію, сам пішов до комісаріату й там обвинуватив Володарчика. Зенігера арештували.

З ГАРАЗДІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Останнє число одногого українського денника в Румунії, «Час» вишло лише з 2-ма сторінками друку і з доповіддю про перелітників, щоб виправити задегості і дали змогу вернутися до більшого обсягу. Перед такою кризою стоять й інші українські часописи, які не користують із чужинських репльтивних фондів. — («Діло»).

І ТАМ БІДА.

У кінцівці доналеда Австралії погіршилися життєві умовини. В Перті застріли одні робітників свою жінку і пятеро дітей у віці від 13 літ до 15 місяців з причини безробіття.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

В четвер, дня 1-го жовтня, в годині 8.45 зі стасії WNYC, 570 кс. відбудеться українська програма на радіо.

Гравці: Михайло Сенюк, скрипка; Ольга Ткачук, піано; Михайло Вдовик, чейст.

Музика аранжована М. Вдовиком.

БЕРНАРД ШОВ ПРОТЕСТУЄ.

Польська преса повідомляє, що комітет «Міжнародної Допомоги взаєм-комуніст» у Кітві оповістий протест проти нового тюреного правилника у Польщі. Відомачо цей комітет просить Бернарда Шова, щоб він взяв на себе провід у боротьбі з тим правилником.

АРЕШТУВАЛИ ВІВНИКА ТАЙНОГО АГЕНТА.

Польська джерела повідомляють, що поліція в Бориславі арештувала другого обвинуваченого в діяльності агента Букса, Станіслава Коску, що є визначним комуністичним діячем. Його відставили до Самбора.

УТОМУЛО П'ЯТЬ СВЯЩЕНИКІВ.

В ріці Отаві на пограниччя Квебеку й Онтарія вступили п'ять молодих священників мина Домінікани. Священники відбували наші в таборі за безрезі ріки і критичного для хотів моторового лодкою дістатися на другий беріг. У віддалі 350 стів від берега фліпа перевернула лодку і прірвала лодку, крім одного, який уміг пливати і врятувався. З берега поспішили з допомогою два інші священники лодкою з веслами, одначе прибули за пізнію.

АВТО ЗА 35 ЗЛОТИХ.

В Естонії прибрала криза грошів форми: за 14 естонських марок продали на літації нове авто.

ДІВО ПРИРОДИ.

В одному ресторани в Білгороді показують цікаву примру природи, а саме жінку 3-місячної віки, яка має дві голови, чотири передні ноги, дві задні та два серця. Кожна голова живить окремо. Власник ятняти заробляє гроші, показуючи його по цілій Югославії.

ВИСТУНИ ЗИМИ.

У всіх карпатських горах паде від п'ятюх днів дощ, а в деяких околицях вкрилися снігом і густим снігом. Температура впала значно, а на шпильках винесли одні стелі зима.

ЯК ПОБУТИСЯ ГРОШЕЮ?

Головний дік — відповісти діста. Істи багаті овочі і ягоди, особливою на друге снідання і на підвечір (огірки, капуста, овочі, салати). Не споживати товщі, цукру, мучних страв, шоколаду, коко, сира, рибу, хліба і барано. На обід і вечерю з'їдати шматок худого м'яса й багато овочів. Найкращі ступні відштовхувати середники — не прожирати ліки, але ж їсти тільки на доручення лікаря. Якщо серце здорове, їжте багато руху та працюйте. Праця, якщо її не відтопнеть, не дозволяє товщі та їсти даліше.

ЗНИЩИЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ГНІЗДО В АЗІІ.

Російський часопис «Возрождение» пише: Поліція в Шангаї (Китай) перевела ревізію в помешканню большевицької торговельної місії «Арко». Із захоплених архівів виходить, що шангайський осередок комінтерну був у безпосередньому зв'язку з революційними центрами Японії, Філіппінських островів, Індокитаю, Голандської Східної Індії, Формози і Малайського півострова (всі краї в східній й південно-східній Азії). Шангайські комуністи брали також участь в підтримці індійських революціонерів.

З захоплених документів видно, що шангайська большевицька організація на протязі кількох місяців видала понад 80 тисяч фунтів стерлінгів на комуністичну пропаганду.

Арештовано притім члена Шого Інтернаціоналу, якогось Нуделеса, і його жінку. Нуделес — загальний членовий правдиво його їм невідомо. В Шангаї мав він п'ять різних помешкань, а листи діставав на різні адреси. При їм знайшли кілька бельгійських, швейцарських й англійських гашпостів. В його руках були зосереджені всі нитки большевицької руйнівної роботи на далекому Сході.

З ПОДІЛЯ НА ПОКУПТИ ЧЕРЕЗ РУМУНІЮ.

Між Польщею й Румунією закладено умову, на основі якої Румунія дозволила на залізничній транспорт (перезаб) між кордонними польськими стасіями через свою територію. Ця умова відноситься до відтинків, що лежать між залізничними стасіями Куті-Визилі-Синтін-Залуче і між стасіями Куті-Визилі-Стефані-Залучі-Залучі. Умова призає свободу переїзду для дорожників, багажу, товарів і пошти. Подорожники в польських поїздах не обов'язані мати нашіпствія, або акихнебудь легітимації, і будуть звільнені від усіх нашіпстрових формальностей з тим застереженням, що на території Румунії не відносять завагонів виступати, одні добузати встати. Таксамо не відносять покорозимий у польських поїздах на румунській території ні давати, ні приймати ніяких предметів. Таким чином Західніши одержали пряме получення з Коломеню, Снатиню і Кутами, через румунську територію.

АНГЛІЙСЬКО-СОВІТСЬКИЙ ІНЦІДЕНТ.

У крившастійкх тредні застріли один совітський воїк, що стояв на стійці, англійського моряка, Стівенсона. Російський уряд твердить, що Англія не-то, що не послухала застережень, а ще й хотів розстріляти воїка. Думаймо, що соїтні наказали нарочно застрілити цього моряка, бо він бачив надто багато в Петрограді.

СВЕН ГЕДІН У КИТАЮ.

За дозволу і піддержкою китайського уряду вибериється відомий шведський подорожничко-ученик Свен Гедін на лодку до Китаю з науковою метою. В експедиції візьмуть участь і китайські вчені. Експедиція хоче висвітлити повстання азіатських гір, історію Китаю і окрема часи боротьби з Гуаніи.

ТРИУМФАЛЬНИЙ ПОВОРОТ ЛЯВАЛЯ І БРІЯНА З БЕРЛІНА

НА ВСЬОМУ ІХ ШЛЯХУ ПО НІМЕЧЧИНІ, БЕЛЬГІ І ФРАНЦІЇ СТРАЧІЛИ ІХ ТИСЯЧНІ ТОВПИ.

ПАРІЖ (Франція). — Давно вже Европа не бачила такого масового ентузіазму, який проявиво населення Бельгії та Франції підчас повороту з Берліна до Парижа міністрів Ляваля та Бріяна. На кожній вулиці потягу тисячі топи народу витали французьких міністрів, що доконали великої місії, поклавши реальні початки німецько-французького зближення.

Населення набирає певности, що тепер уже не прийде так скоро до страшних кривавих подій, які воно пережило підчас світової війни. Крім того економічне порозуміння Німеччини та Франції дає надію на те, що воно приведе Европу до звикнення тяжкої економічної кризи. Сам Ляваль у своїх промовах зазначає, що йому пощастило докінчити швидко велике завдання, яке буде мати далеко йдучі наслідки на шляху світового змирнення й економічного поліпшення.

Навіть противники поїздки Ляваля та Бріяна до Берліна тепер змінили свою гадку й признають, що вона принесла великі позитивні наслідки. На них особливо вплинуло те, що населення Німеччини, Бельгії та Франції поставилося з ентузіазмом до французько-німецького порозуміння й майбутнього співробітництва їх на полі економічному.

ТРУДНОЩІ МЕК ДОНЕЛДА.

ЛОНДОН (Англія). — Мек Донелд відвідав короля. Король просив Мек Донелда лишитися далі прем'єром-міністром і не робити виборів до парламенту, поки накресленої його урядом програми не переведеться в життя. Мек Донелд тепер знайшовся в трудному становищі, бо консерватисти домагаються розв'язання парламенту й призначення нових виборів, або прийняття їх програми впровадження м'яса. Проти м'яса заявляються ліберали й троясті виступили за уряд, коли буде прийнята програма консервативів. Тоді Мек Донелдові доведеться уступити, бо він не буде мати коаліційного уряду. Він уживає всіх зусиль, щоб перебороти цю нову кризу в уряді.

Перед парламентом відбулася демонстрація безробітних, що протестували проти зменшення їх державної допомоги. Безробітні доручили в парламенті петицію членам робітничої партії. Коли топи безробітних спинили рух на вулицях, поліція силою розігнала демонстрантів.

МАНДЖУРСЬКИЙ СЕПАРАТИЗМ ЗРОСТАЄ.

ШАНГАЙ (Китай). — В Манджурії вже утворилися два сепаратистичні центри, а третій у внутрішній Монголії. Один центр у Кіріні, на чолі з начальником штабу китайських військ у тій провінції. Другий центр у Мукдені, що складається в більшості з ріжних достойників Манджурії, які використовували для своєї агітації ненависть Манджурців до Китайців, котрих уважають окупантами Манджурії. Нарешті третій-центр у Харбіні, що хоче з внутрішньої Монголії та північної Манджурії утворити незалежну державу.

Кожда з цих груп вела в своїх районах жваву агітацію й утворила центри, що намагаються виконувати ролі правителів цих провінцій. В Китаю є тої думки, що Японія найбільше цікавиться групою в провінції Кірін, щоб утворити південно-манджурську буферну республіку. Японія в окубованих районах південної Манджурії й у Мукдені тримає своє військо в касарнях, а охорону сповняють лише жандарми.

В Гонконгу зіхалися представники ванкіньського й кантонського урядів. Вони тут ведуть переговори про замирення й припинення міжусобичої війни, щоб спільними силами виступити проти Японії.

В ЛОНДОНІ ЗАДОВОЛЕНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Намір президента Губера обмежити будову нових воєнних кораблів викликав тут велике задоволення. Представники всіх партій виступили таке рішення американського президента й кажуть, що не одиноким реальний спосіб на шляху до обмеження зброєння держав.

Складами Америка має піти Англія, а потім інші держави. Лише тоді можна буде сподіватися успіхів від міжнародної конференції по обмеженню.

ФРАНЦІЯ ПОТРИБУЄ ПШЕНИЦЮ.

ПАРІЖ (Франція). — Дошчеве літо принесло Франції недовір урожаю пшениці. Для задоволення потреб населення доведеться купити за кордоном 14 мільйонів бушелів пшениці. Цю пшеницю мабуть купити частинно в придунайських державах, а частинно в З'юнчених Державах.

УКРАЇНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДЕ ФУНКЦІОНУВАТИ.

ПРАГА (Чехословачина). — Український університет отримав випуск студентів на наступний навчальний рік. Отже не значить, що університет не буде тепер замкнений. Про інші українські наукові й навчальні установи нових відомостей нема.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 3100 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1941, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy, 6	ПОДПИСКА: число три центи.
One year \$7.00	На рік \$7.00
Six months \$3.75	На шість місяців \$3.75
Three months \$2.00	На три місяці \$2.00
Foreign and Jersey City Rates:	В Джерсі Сіті і Заграницю:
One year \$10.00	На рік \$10.00
Six months \$5.50	На шість місяців \$5.50
Three months \$3.25	На три місяці \$3.25

За оголошення реклами не відповідає.

За кожен зміст додатку платиться 10 центів.

3 Канади належить писати гроші лише на г. зр. Foreign Money Order.
Тек. "Свобода": Montgomery 5-4998. Тек. У. Н. С. Montgomery 5-1888.

Адрес: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РІЧІ ПРО ПРАВДУ В АМЕРИЦІ

Навіть сто процентів американські патріоти хвилюються, яке непомірно теперішнім пологим життям. Думують, що так швидко це не до ладу. А губернатор штату Меріленд і один з демократичних кандидатів на майбутнього президента, говорячи на конференції Американської Адвокатської Палати про внутрішню і зовнішню американську політику, підкреслив, що нарід хоче знати в першу чергу правду. А її не знає тому, що найбільші політичні голови крутять, говорять те, в що самі не вірять, а тим самим впроваджують цілий ряд у бруд і не дають йому зібрати сили, щоб зліквідувати кризу.

До тих правд, які нарід повинен знати, треба зачислити, на думку Річі, "благородний експеримент", себто пробіжню, яка могла зродитися з благородних мотивів, а тепер є найбільшм нещастям Америки, що здеморалізувала американське життя. Те, ким же він, знають добре самі урядові кола, бо це подає сам віт Вайкершема, а проте це все збувається далі мовчачою.

Висока тарифа показався для Америки потужним кроком, а для світа потягом приміром, але це збувається теж мовчачою.

Мораторія, дана Німеччині на один рік, не є ніяким рятунком для Німеччини й Європи, а тільки спричинила ще більшу неспівність, через яку терпять і Америка. Це теж правда, каже Річі, про яку нарід повинен знати.

Криза з допомогою безробітним повстала між іншим тому, що промисловість відкладала резерви на забезпечення виплати дивідендів шерцерам у гірших часах, але не подала про забезпечення того робітника, котрого праця приносила їм добрі користі. Це, каже Річі, теж правда, яку треба народом пояснити. Це треба сказати собі, що в Америці час-то говориться, що державою повинні керувати видатні бізнесмени, банкіри і люди не дописала, хоч правдою є, що та категорія людей не дописала, але не змогла на ніяку розв'язку теперішньої кризи. Саме через те, каже Річі, ті люди не надіялися до дальшого проводу, бо вони не змогли допомогти фермерам, ні не довели до стабілізації промислу, ні не організували відповідної допомоги безробітним.

Отсе є та правда, яку, каже Річі, нарід повинен знати і яку треба голосити, щоб лише знайти вихід з важкого положення, в яким живемо.

ПОГЛЯДИ ТАДЕЯ ГОЛУФКА НА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ

(Кореспонденція з Галичини)

(Львівщина)

Супроти так сформованого становища в цій справі я уявляю, що дотеперішня польська політика на Східній Кресі, по мійому глибокою переконанням, до катастрофи. Доки час, доки не є ще запізніло, мусять Польщі з тої потужної дороги звернутися.

Ось так писав Татей Голуфко в 1922-м році. Як бачимо, то Польщі з тої потужної дороги не звернувшись, а бронура Голуфка про "Питання нашої Галичини в Польщі" не зробила бажаного ним впливу на польський уряд, ані на польську суспільність.

Голуфко перейшов, як звично, дамо вже до безбачки, що самі санаторії, азіат високим урядом в міністерстві у відділі для національних меншин, а пізніше став також і послом та віцепрезидентом клубу безбачки. Однак справую українсько-польського помирення займався він далі, хоч тепер вже його становище супроти України змінилось відповідно до його ролі між санаторіями. Та всеж такі він не трапив наліз, що його плани поведуться, хоча вважати про ті плани мало що знаємо, бо ріжні політичні партії всією кою про ті його плани говорять.

Є загадкові переконання між Українцями, що чин не згинув з рук Українців і що власне ті його плани були причиною його смерті. Для характеристики його поглядів наведемо тут деякі з його статті про націоналізм в Польщі, поміщені в одній варшавській газеті при кінці березня н. р. Про українсько-польське питання писав він тоді ось що:

Думаю, що дотеперішній пробі пологизації польсько-українського спору у Східній Малапопії (як бачимо, то він вже за тих дев'ять літ "доплив" і перестав же називати наш край Східною Галичиною. — Перекл.) розвивався об неохоту обох суспільностей до шукання плану мирного співжиття. Маю враження, що саме ми є свідками змін настроя як серед Поль-

ської суспільності, котра, вірю, що той спір буде швидко порозуміти суспільність українську, не була до сих пор до вироблення позитивного програми співжиття. А з цього випливає так, що ще хвиля, а цілий край стану би в розгарі домашньої війни, що була би тим страшилом, що була би братовбивством.

Дальше пояснює пок. Голуфко, що трагедія польсько-української боротьби у Східній Малапопії полягає в тому, що жодна сторона хоче унаважити себе за господаря цього краю, коли з дісного положення виходить, що обидві сторони повинні бути співгосподарями. Той перший погляд веде до братовбивчої боротьби та й до того, що переміне життя в пекло, а край самий веде до розвалу.

Друга завада домагається порозуміння обидвох сторін і коли би її увести в життя, то край дійшов би до розвитку добробуту. Польсько-українська боротьба у Східній Малапопії має місце зовсім інший характер і є суперечна з інтересами обидвох народів.

Є річю цінною, що ключ до розв'язання цього питання лежить в руках польської суспільності у Східній Малапопії. Вона повинна витягнути руку до згоди, хоч би лиш з цієї причини, що побіда є по її стороні. Поближню є легше сказати: погодімся і понекаймо боротьбу, котра не лише що нас обидвох зведе до катастрофи, а й компрометує нас перед культурною Європою. Польський народ не бажав боротьби з українським народом і певно не дасть свого морального попелу для зганьблення української суспільності у Східній Малапопії.

Тому я (Голуфко) є переконаний, що польська суспільність у Східній Малапопії повинна звести свої мішені акцій з ненависті загальної польської держави рації. Знаємо (?), що в польській суспільності Східної Малапопії почуття загального державного інтересу побілять неперасадний націоналізм, який розсіє в останніх десятиліттях збулого життя в тім краю. Мисля настрів польської суспільності мусить скріпити реалізацію дотеперішнього становища і в українській суспільності. Тому я є оптимістом і

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

РАТУВАТИ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ.

Під таким наголовком була поміщена редакційна стаття в № 217 нашого органу, над котрою справді варто добре застановитися.

Союзовець, котрий ще має тепер сміх таке зазначити, не речитавши по статтю, не дуже то здарігнеться, бо він має на покриття своїх вкладок до Союзу. Зате в клопотах є такі союзники, що не працюють уже довгий час, а не мали шість заощадити гроші на чорну годину, або котрим заощадити гроші в банку пропали, або котрі втратили все на реальності. Таки не мають грошей на покриття вкладок до Союзу. Речитавши по статтю, вони задумуються і спитують себе, чи їм тепер робити. Союз була в них одна надія. Оплачував його може яких двадцять років, щоби була поміч родина на випадок смерті. А тепер готово те все пропало. Правда, стаття добре написана, бо каже, що варто ратувати союзників за всяку ціну. От віддали мене ратує уже довгий час. Та це не лише мене, але є нас таких більше як я, котрі вже добувають до каси відділів по двадцять і кілька доларів. Та бач в тім, що в кождій гроші не можна, бо банк, в котрому віддає покриття свої вкладки, знаходиться в руках іноземців. Дотого члени, котрі більше тепер хорють і покорно графічних. Віддає помагати всім як може, бо є до цього зобов'язаний своїми ухвалами. Більше від нього вимагати неможливо, хіба що котрий з відділів стоїть фінансово сильніше.

Як свідомий Союзовець, я не трачу наліз і вірю, що Батько наш Союз є такий знає досвід допомогти того роду безробітним членам по статистику "переробити і зтримати нас в родині Союзу. А ця поїмка можлива в той спосіб, щоб ужити грошей з народного фонду на покриття вкладок, котрі потрібно членів". Відома, що кождий член платив місячний податок на фонд народний при У. Н. Союзі, з котрого то дається жертви на ріжні народні цілі, головню на старий край. Отже чи не було би добре, колиб Екзекутива У. Н. Союзу давала з цього фонду підмогу цим членам, котрі заходяться в критичному положенні? Цеж так само справа народна, бо тут ходять теж про наше існування.

Скаже дехто, що це є неможливе, бо статут Союзу цього не приписує. Однак я думаю, що для добра організації це є можливим і Екзекутива повинна це зробити. Подумає дехто з членів, якже користь буде для організації, коли будеться підприємство фонду Союзу? Отже користь буде та, що наше членство зміцніть духом і гордістю з цього, що належить до такої братньої організації і діти таких членів не будуть чужі нарікання на Союз з боку своїх родичів, а навпаки, родичі з вірою в майбутнє, будуть свої діти вписувати до Союзу. А кождий Союзовець розуміє, що існування Союзу в майбутньому залежатиме від наших дітей.

Павло Палісний, фін. секр. від 301. У. Н. С. Чикаго, Іл.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Н. Р. Елмйра Гайтс, Н. Й.

— Як би пошкодовали зв'язали доносчика-свідка до суду і вимагали відшкодування, то ді ми могли би про це написати. А по судовим рішенням могли би налягувати доносчиків роботу, якщо було доказано, що дана особа була доносчиком. Звертаємо Вашу увагу на новинку з вчорашнього "Свободи", де сказано, що один американський суддя відмовився дати другі папери доносчикові, бо казав, що Америці не треба громадян-донсчиків.

І. К. Нім Йорк, Н. П. — Передає кілька дописів на адресу одином громадянині доконче пошлюди великого поклану в справі рятунку Підгаєччя, а Ви податте факти, які можуть хіба тільки принести жертвості, коли б їх знищили. На всякий випадок не забувайте, що коли пишеться про такі справи, то добуваються оригінальні документи, щоб ми могли справити на місці правдивість Ваших тверджень.

(To be concluded).

— Пане Козар, чому ви все виходите на балкони, як ваші діти казали?

— А навіщо ж люди мають думати, що я бю П?

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВИТИ В НАЙБІЛЬШІЙ КНИГАРНІ "СВОБОДА".

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II класу), М. Матвійчука	45
Третя Книжечка (Читанка для III класу), М. Матвійчука	45
Коротка Історія України, І. Крип'якевича	50
Початкова Географія, з багатьма малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудкович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. Яра Ярослава Лемського	85
Коротка Історія Біблійна старого і нового завіта, уложив о. д-р Я. Лемський	75
Шкільний Співаник, Ф. Коссака	75
Засвідствана Козаччина, народний співаник з нотами і малюнками	65

THE UNIVERSITY.

Before the War the University in Lvov had seven or eight chairs, it is politics. They say of lecturers in the Ukraine

REPORT ON POLISH-UKRAINIAN CONFLICT IN EASTERN GALICIA.

(By Rev. James Barr, M.P., and Mr. Rhys J. Davies, M.P.
House of Commons, London, S. W. 1.)

At Drohobycz, a new school has been opened by the Greek-Catholic Archbishop in place of that closed. But they are not hopeful that it will remain open because the school opened in similar circumstances at Rohatyn was closed by the Government and all doors sealed with a stamp on them. The Ukrainians maintain that schools managed by the Greek-Catholic clergy may be opened without a Government concession according to a Treaty of 1925 between the Polish Government and the Vatican. On the other hand, prominent Polish Representatives whom I saw maintain that the Treaty of 1925 relates only to colleges for the training of Theological Students and does not cover the case of secondary schools.

In regard to arson and other acts of violence, these are widely condemned even by those who have the fullest sympathy with the full Ukrainian claims. The advanced Polish Socialists whom I met in Warsaw said that they were absolutely against all this terrorism, which was the work of not a few, but of a whole section of the Polish Nationalist Organisation but of a whole section of the Polish Nationalist Organisation, which was reactionary and not progressive.

In like manner, a leading Polish Trade Unionist at our interview in Lvov said: "About 80 per cent. of the Polish people agree that a whole nation should not be held responsible and punished for deeds of arson performed by single individuals, but 100 per cent. of the Polish population are against methods of fighting within a democratic country performed by some groups of Ukrainians united in a military organisation the seat of which is supposed to be Berlin."

I was informed by the Ukrainians that as a result of the suspicions resting on the Boy Scouts, that organisation which had existed since 1914, was now altogether forbidden, whereas similar organisations in Poland were not only tolerated but subsidised by the Government. Poles whom I consulted both in Lvov and Warsaw said they were not aware of any official order prohibiting the Scout Organisation in the Ukraine; and some of them asserted that there were still Boy Scouts in Poland, and that the movement was encouraged everywhere. The Ukrainians, however, are emphatic that the Scout Organisation is forbidden and that Boy Scouts seen in their uniforms are fined.

It is said that Sports Clubs of various kinds are banned, or at least forbidden to give lectures. In such cases, as in the cases already referred to of a ban being placed on the lectures of Co-operative and Agricultural Societies, it was pointed out that such prohibitions are not confined to the Ukraine. A prominent Trade Union leader, already referred to, gave an instance in the western part of Galicia where a group of peasants, exclusively Polish, gathered for agricultural purposes, were forbidden on the suspicion of political action. But the Ukrainians point out that such instances among the Poles are rare, and a Polish Socialist said to me that these more isolated instances were on ground of political opposition to the Government, but the Ukrainian cases were more on national grounds.

Voluntary Fire Brigades are also put down for the most part. I was informed that there were 2,000 of these in Austrian times and now there were only about 300. The Ukrainians justify them on the ground that there are no Council Fire Brigades, and that the roots are of straw, whole people responsible for the On the other hand, they are acts of a few. And the result ruled out as not complying with it, if you close the schools the constitution. I met a young boy begin to be more active in the Ukrainian movement and become more radical.

THE UNIVERSITY.

Before the War the University in Lvov had seven or eight chairs, it is politics. They say of lecturers in the Ukraine

After the War the Professors and the students who were Ukrainians emigrated. The Professors did not wish to give their oath to the Polish Government, or recognise the Polish State, especially before the question of their destiny had been settled. The students did not come back to study till 1923, because being a student of a Polish University brought a certain odium with it, and they were apt to be boycotted by their fellow-countrymen. Now there are some 2,000 Ukrainian students in Poland, 3,000 in technical schools, veterinary colleges and the like are included. Yet even in Cracow and Warsaw, where there are Ukrainian professors, or professors dealing with the Ukrainian language, their lectures are given in the Polish tongue. Hence Ukrainian students go to Czechoslovakia where a Ukrainian University has been established.

(To be concluded).

— Пане Козар, чому ви все виходите на балкони, як ваші діти казали?

— А навіщо ж люди мають думати, що я бю П?

"СВОБОДА" 31-33 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

